

PATVIRTINTA
Panevėžio gamtos mokyklos
direktoriaus 2023-09-01
įsakymu Nr. VĮ-95

PANEVĖŽIO GAMTOS MOKYKLOS
2023-2024 MOKSLO METŲ
UGDYMO PLANAS

2023
Panevėžys

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2023-2024 mokslo metų ugdymo planas (toliau - Ugdymo planas) reglamentuoja Panevėžio gamtos mokyklos vykdomų neformaliojo vaikų švietimo (toliau – NVŠ) programų įgyvendinimą 2023-2024 mokslo metais.

2. Ugdymo planas parengtas vadovaujantis:

2.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu;

2.2. Lietuvos Respublikos Konstitucija;

2.3. Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-2695 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. liepos 31 d. įsakymo Nr. V-1030 redakcija);

2.4. Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-4 „Dėl bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašo patvirtinimo“;

2.5. Lietuvos higienos norma HN 20:2018 „Neformaliojo vaikų švietimo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. V-599 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 20:2018 „Neformaliojo vaikų švietimo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. V-696 redakcija);

2.6. Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“;

2.7. 2023–2024 ir 2024–2025 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. V-586;

2.8. Panevėžio miesto savivaldybės formalųjį švietimą papildančio ugdymo, neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo mokyklų mokslo metų ugdymo plano forma, patvirtinta Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjo 2023 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. VĮ-164 „Dėl formalųjį švietimą papildančio ugdymo, neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo mokyklų mokslo metų ugdymo plano formos patvirtinimo ir derinimo“;

2.9. Panevėžio gamtos mokyklos nuostatais, patvirtintais Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. 1-381 „Dėl Panevėžio gamtos mokyklos nuostatų patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. 1-7 „Dėl Panevėžio gamtos mokyklos nuostatų patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendimo Nr. 1-8-8 pripažinimo netekusiu galios“ pripažinimo netekusiu galios“;

2.10. Panevėžio miesto savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo, formalųjį švietimą papildančio ugdymo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo ugdymo įstaigų organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Savivaldybės tarybos 2023 m. birželio 22 d. sprendimu Nr. 1-207 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo, formalųjį švietimą papildančio ugdymo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo ugdymo įstaigų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 31 d. sprendimo Nr. 1-93 pripažinimo netekusiu galios“;

2.11. Panevėžio miesto strateginiu plėtros 2021–2027 metų planu ir Panevėžio miesto strateginio plėtros 2021–2027 metų plano įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašu, patvirtintu Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. 1-362.

3. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas atrenkant ir pritaikant ugdymo turinį pagal mokyklos tikslus, konkrečius miesto mokinių ugdymo poreikius, steigėjo nustatytus reikalavimus, parengtą ir su Mokyklos taryba suderintą, direktoriaus patvirtintą ugdymo planą.

II SKYRIUS

2022-2023 MOKSLO METŲ UGDYMO PLANO ANALIZĖ

4. 2022-2023 mokslo metais ugdymo procesas buvo organizuotas atsižvelgiant į mokyklos galimybes ir materialinę bazę, stebėsenos rodiklius, veiklos įsivertinimo duomenis, vaikų amžių, poreikius ir interesus. Mokykloje dirbo 23 mokytojai (2 ekspertai, 11 mokytojų metodininkų, 2 vyr. mokytojai, 5 mokytojai, 3 neatestuoti mokytojai).

4.1. 2022-2023 mokslo metų **tikslas** – per neformaliojo aplinkosauginio švietimo programų turinio įgyvendinimą ugdyti asmenines, socialines, komunikavimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, mokėjimo mokytis, dalykines kompetencijas, plėtojančias mokinio pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos galimybes ir padedančias jam sėkmingai veikti visuomenėje.

Tikslą įgyvendinti padėjo šie uždaviniai:

* ugdyti mokinių pažinimo, kūrybiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas, ugdymo procesą orientuojant į gamtos pasaulio aiškinimą bei naudojantis taikomomis žiniomis praktinėje veikloje;

* lavinti mokinių aplinkosauginius, ekologinius, tvarumo, kūrybiškumo, socialinius, emocinius ir sveikos gyvensenos įgūdžius, įtraukiant į aktyvų dalyvavimą organizuojamuose renginiuose, projektinėse veiklose.

4.2. 2022-2023 mokslo metais buvo įgyvendinamos trys neformaliojo aplinkosauginio švietimo programos – „Žalias vaiko pasaulis“, „Atradimų žalias kelias“, „Žalia gamtos žinia“, patvirtintos 2022 m. birželio 23 d. direktoriaus įsakymu Nr. VĮ-94. 2022 m. spalio 1 d. duomenimis, į programas buvo priimti 377 mokiniai: „Žalias vaiko pasaulis“ – 9 grupės, 151 mokinys (40%), „Atradimų žalias kelias“ - 5 grupės, 69 mokiniai (18%), „Žalia gamtos žinia“ - 10 grupių, 157 mokiniai (42%). Veiklas vykdė 24 neformaliojo ugdymo grupės: 15 grupių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių (iš jų viena grupė kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų) ir 9 priešmokyklinio amžiaus vaikų grupės.

Siekiant nuosekliai ir kryptingai įgyvendinti ugdymo plano tikslą „*Ugdyti asmenines, socialines, komunikavimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, mokėjimo mokytis, dalykines kompetencijas, plėtojančias mokinio pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos galimybes ir padedančias jam sėkmingai veikti visuomenėje*“, mokytojai, vadovaudamiesi pasirinktos neformaliojo aplinkosauginio švietimo programos nuostatomis, parengė 23 metinės veiklos ilgalaikius planus, pagal kuriuos įgyvendino ugdymo turinį, atliepiantį mokyklos 2022-2023 mokslo metų uždavinius. Daugelį mokyklos veiklų apjungė dalyvavimas Gamtosauginių mokyklų programoje. Veiklos, suplanuotos įgyvendinant aplinkosauginio švietimo projektą „Aplinkai draugiškas panevėžietis“, neigiamų socialinių veiksnių projektą „Aš ir tu – mes visi kartu“, telkė mokyklos bendruomenę ugdymo plane iškelto tikslo įgyvendinimui.

Įgyvendinant pirmąjį uždavinį - „*Ugdyti mokinių pažinimo, kūrybiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas, ugdymo procesą orientuojant į gamtos pasaulio aiškinimą bei naudojantis taikomomis žiniomis praktinėje veikloje*“ - prioritetai buvo teikiami praktinėms veikloms lauke, STEAM metodikų taikymui pamokose. Užsiėmimai lauke betarpiškai siejosi su gamtinės aplinkos pažinimu per pojūčius ir praktines veiklas. Buvo plėtojama metodinė priemonė mokytojams „Į pagalbą gamtos sekliams“. Per mokslo metus grupių užsiėmimų Gamtos mokykloje metu 41 pamokoje metodininkai dalijosi gerąja patirtimi ir demonstravo patirtinių, tiriamųjų, kūrybinių veiklų bei laboratorinių darbų vedimo metodikų taikymą. 10 grupių dalyvavo tiriamosiose veiklose gamtoje „Stebėk, pažink, fiksuok“ pagal parengtas metodines rekomendacijas: „Augintinio gerovės stebėjimas“, „Artimoje aplinkoje augančių medžių tyrimas“, „Oro užterštumo tyrimas kerpių metodu“. Mokiniai aktyviai dalyvavo tokiuose praktiniuose mokymuose kaip „Medžio pamoka“ - medelių sodinimas, „Šok į daržininko batus“ - salotų pikavimas. Akcijoje „Sugedo? Nebereikalingas? – atiduok perdirbti“ surinkta nemažai nebenaudojamų baterijų, elektronikos prietaisų, kurie bus atiduoti perdirbimui. Buvo organizuoti maisto technologo mokymai „Maisto priedai. Kas slypi už E“, susitikimas su girininku „Susipažinkime – miškininkai“. Šios priemonės ne tik pagilino mokinių žinias, bet ir buvo skirtos karjeros ugdymui. Paminint

klimato kaitos dieną vyko viktorina vaikams „Klimato kaita: stabdyti negalima delsti?“. Parengtos ir visiems mokytojams išsiųstos metodinės rekomendacijos pamokoms „Tavo 15 žingsnių klimato kaitai mažinti“. Pasaulio pažinimo, tyrinėjimo įgūdžių taikymą mokiniai apibendrino rengdami pranešimus.

Mokykloje buvo nuosekliai vykdoma ugdymo proceso stebėseną. Orientuotasi į tikslinių vedamų užsiėmimų stebėjimą dėl veiklų lauke organizavimo. Stebėta 12 mokytojų užsiėmimų, užpildytos stebėjimo formos, teigiami ir tobulinti aspektai aptarti individualiai su mokytojais.

Lankomumo, veiklos fiksavimui mokykloje naudojamas elektroninis dienynas „Mano dienynas“. Per mokslo metus vidutiniškai 1 mokinys praleido 7 pamokas.

Organizuota tėvų apklausa dėl vaiko ugdymo(si) eigos, pasiekimų bei pažangos aptarimo formų ir periodiškumo. Mokytojų susirinkime tartasi dėl mokinių pasiekimų fiksavimo ir mokinių tėvų informavimo proceso tobulinimo. Pasibaigus mokslo metams mokiniai anketose išreiškė savo nuomonę apie grupės veiklas. Baigus programą 98 proc. apklausoje dalyvavusių vaikų teigė, kad jiems būrelių veikla buvo įdomi, sužinojo naujų dalykų apie gamtą, o 97 proc. apklaustųjų siūlytų draugui lankyti Gamtos mokyklą. Mokytojai savo metų veiklą apibendrino neformaliojo švietimo mokytojo savianalizės anketose.

Įgyvendindama antrąjį uždavinį „*Lavinti mokinių aplinkosauginius, ekologinius, tvarumo, kūrybiškumo, socialinius, emocinius ir sveikos gyvensenos įgūdžius, įtraukiant į aktyvų dalyvavimą organizuojamuose renginiuose, projektinėse veiklose*“, mokykla telkė mokinius dalyvauti projektinėse veiklose, renginiuose, skatino jų saviraišką.

Įgyvendinant aplinkosauginio švietimo projektą „Aplinkai draugiškas panevėžietis“, skirtą miesto visuomenės aplinkosauginiam ugdymui, dalyvavo ir mokyklos mokiniai. Svarbiausi įvykę renginiai: ekologinė iniciatyva „Rudens kraitelė“, Pasaulinės gyvūnų dienos paminėjimas „Mažesni už mus“, inkilų paukšteliams gamybos akcija „Padovanok namus sparnuočiui“, inkilų dalinimo akcija „Dovana paukščiui“, Žemės dienos paminėjimo šventė „Amžina atsakomybė už visa kas gyva“, mokinių konferencija „Aplinka ir aš“, Gamtos ir Muzikos mokyklų renginys „Žemei reikia draugų“, skirtas Žemės mėnesiui paminėti, žygis „Pažink ir puoselėk savo aplinką“, skirtas Pasaulinei aplinkos dienai paminėti ir kt. Mokinių aktyvus dalyvavimas šiuose renginiuose užtikrino ir tęsė kryptingą, turiningą aplinkosauginį švietimą, skatino tvaraus ir nevirtotojiško gyvenimo būdo sklaidą, padėjo ugdyti(s) vaikų aplinkosauginį sąmoningumą, aplinkai draugišką gyvenimo būdą.

Įgyvendinant neigiamų socialinių veiksnių prevencijos projektą „Aš ir tu – mes visi kartu“ organizuoti prevenciniai-edukaciniai renginiai programos „Žalia gamtos žinia“ mokiniams: „Aš noriu tave išgirsti“, skirtas Tolerancijos dienai, „Draugystės laužas“, kuriame dalyvavo Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato bendruomenės pareigūnė, „Ateik ir Tu!“- susitikimas ir bendros veiklos su skautais. Mokslo metų baigimo šventė - piknikas mokyklos parke „Aš ir tu – mes visi kartu“ sutelkė beveik visus mokykloje vykdomų neformaliojo aplinkosauginio švietimo programų dalyvius. Renginys buvo skirtas vaikų socializacijai ir mokslo metų veiklų apibendrinimui. Mokinių dalyvavimas projekto veiklose ugdė atsparumą neigiamiems socialiniams veiksniams, stiprino vaikų emocines, psichines sveikatos būklę.

Daugelį mokyklos veiklų apjungė dalyvavimas Gamtosauginių mokyklų programoje. Atlikus veiklos monitoringą buvo nuspręsta gilintis į klimato kaitos ir sveikos gyvensenos temas. Siekiant skiepyti jausmą, kad kiekvienas gali turėti didelės įtakos švelninant klimato kaitos pasekmes, didelis dėmesys skirtas atliekų rūšiavimui, organinių atliekų kompostavimui. Programos „Atradimų žalias kelias“ mokiniai dalyvavo lapų grėbimo akcijoje mokyklos parke „Lapų šėlsmas“. Pasaulinės veiksmo dienos iniciatyva tvarkyti aplinką sutapo su mokykloje paskelbta ekologine iniciatyva „Pas mus gražu. Bus dar gražiau!“, kurioje dalyvavo 5 grupės ir tvarkė aplinką įvairiose Panevėžio vietose: už lopšelio-darželio „Sigutė“ ir „Žemynos“ progimnazijos tvoros, Skaistakalnio parke, už Gamtos mokyklos teritorijos ribų. Dalyvauta Europos piliečių mokslo iniciatyvoje „Plastiko piratai“, Globalinės mokyklų veiksmo dienos iniciatyvoje „Laikas senka“ ir kt. Mokykla aktyviai dalyvauja Gamtosauginių mokyklų programoje, parengta metų veiklos ataskaita ir pateikta paraiška 14-ą kartą pelnyti Tarptautinį gamtosauginių mokyklų sertifikatą ir Žaliąją vėliavą.

Formuojant sveikos gyvensenos nuostatas buvo siekiama mokyti vaikus suvokti, kad sveika gyvensena susideda iš daugelio veiksnių: mitybos, sporto, emocinės savijautos, aplinkos. Sveikos gyvensenos įgūdžių stiprinimui organizuota akcija „Atostogos lauke“, aktyviausiai atostogas lauke leidusi grupė apdovanota išlikimo gamtoje praktinių įgūdžių lavinimo edukacija. Įgyvendintos veiklos „Sveikatos daržas“, kurios populiarino ekologiškų prieskoninių ir vaistinių žolelių sodinimą, priežiūrą, nuėmimą, paruošimą. Mokiniai susipažino su mikrožalumynais tiriamojame STEAM veikloje „Maža, bet galinga“, kai juos augino, skaičiavo per kiek laiko jie užauga, diskutavo apie naudą organizmui, gaminosi žaliuosius kokteilius. Šios ir kitos aukščiau minėtos projektinės veiklos telkia bendruomenę švietimo įstaigos ekologinei būklei gerinti. Organizuotos akcijos, renginiai, projektinė veikla skatino vaikus aktyviai dalyvauti aplinkosauginėje, kūrybinėje veikloje, ugde vertybines nuostatas, mokinių sąmoningumą – visuomet būti kūrybiškiems, smalsiems, aktyviems, bendrauti, būti tarp pozityvių žmonių, būti drąsiems ir išbandyti save įvairiose veiklose.

4.3. Mokinių ir mokytojų pasiekimai:

Mokytojų ar mokyklos metodininkų kuruojami mokiniai parengė 12 pranešimų, kuriuose apibendrino atliekamus stebėjimus, tyrimus. Mokinių konferencijoje „Aplinka ir aš“ - pristatyti 6 Gamtos mokyklos mokinių pranešimai. Panevėžio miesto Raimundo Sargūno sporto gimnazijos organizuotoje bendradarbiaujančių mokyklų STEAM dalykų mokinių ir mokytojų konferencijoje „Vartok ir tausok“ parengtas ir perskaitytas pranešimas „Bulvės laboratorija“, tiriamasis darbas buvo tęsiamas ir papildytas pranešimas perskaitytas Panevėžio Juozo Miltinio gimnazijos organizuotoje respublikinėje tiriamojame-praktinėje gamtos mokslų konferencijoje „Stebiu. Kuriu. Analizuoju“. Respublikinėje GLOBE konferencijoje perskaitytas pranešimas „Medžių fenologiniai stebėjimai 2022 m. pavasarį ir vasarą Panevėžio gamtos mokykloje“. Panevėžio PŠC, Rožyno ir Beržų progimnazijos organizuotoje respublikinėje praktinėje 1-4 klasių mokinių konferencijoje „Mes – Žemės dalis“ perskaityti vaikų parengti pranešimai „Atradimai mano ūkyje“ ir „Kaip aš bulvę auginau“. Kėdainių „Ryto“ progimnazijos organizuojamoje XXII nacionalinėje moksleivių ir mokytojų konferencijoje „Gamta ir mes“ perskaitytas pranešimas: „Kas pavasarį žydi žirginiais?“ Visose konferencijose mokiniai ir mokytojai pelnė padėkas už tiriamuosius darbus.

Mokiniai sėkmingai dalyvavo 3-juose miesto švietimo įstaigų organizuotuose kūrybiniuose konkursuose. Bendradarbiauta su Vytauto Mikalausko menų gimnazija, organizuoti kūrybinių darbų mainai - Gamtos mokyklos ir gimnazijos bendruomenių kūrybinių darbų parodos. Dalyvauta 14-oje nacionalinio lygmens renginiuose, konkursuose, ekologinių-kūrybinių projektų, skirtų ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų bei pradinių klasių mokinių kūrybiniams darbams pristatyti. Dalyvauta 5-juose tarptautiniuose renginiuose (Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos tarptautinė floristinių darbų paroda-konkursas „Žiemos puokštė KMAIK 2022“, LMNŠC organizuotas tarptautinis vaikų ir jaunimo meninės kūrybos darbų konkursas „Kalėdinis atvirukas“, žurnalo National Geographic KIDS „Meno kampelis“ piešinių konkursas „Nupiešk miško žvėrelius ir paukščius“, Panevėžio „Vilties“ progimnazijos organizuotas tarptautinis piešinių konkursas „Žirgas vaikų literatūroje“, Šiaulių dailės mokyklos organizuotas tarptautinis mokinių piešinių konkursas „Gamta – didelis stebuklas“). Pelnyta Tarptautinės istorinio teisingumo komisijos padėka už dalyvavimą iniciatyvoje tarptautinei Tolerancijos dienai paminėti. Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti padėka už dalyvavimą pilietinėje iniciatyvoje „Atmintis gyva, nes liudija“. Tokio pobūdžio neformaliojo švietimo veiklos plėtoja mokinių bendrąsias kompetencijas, ugdo kūrybiškumą, yra reikšmingos vaikų emociniam ugdymui, padeda atsiskleisti individualioms galimybėms, nes atliepia įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių saviraiškos poreikius.

2023 m. birželio 23 d. neformaliojo ekologinio švietimo programą baigė 384 mokiniai, išduoti 373 programos baigimo pažymėjimai: „Žalia gamtos žinia“ - 154 mokiniams, „Žalias vaiko pasaulis“ - 146, „Atradimų žalias kelias“ - 73. Pažymėjimai neišduoti 11 mokinių, kurie per mokslo metus dalyvavo mažiau nei 60 proc. užsiėmimų. Programos baigimo proga 30 mokinių įteiktos padėkos už asmeninius pasiekimus ir aplinkosauginių vertybių puoselėjimą.

III SKYRIUS UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS

5. Neformaliojo vaikų švietimo programų trukmė mokykloje – vieneri mokslo metai.
6. Mokslo metus sudaro: ugdymo procesas ir laikas, skirtas mokinių poilsui – atostogoms.
7. Ugdymo organizavimas:
 - 7.1. Ugdymo proceso pradžia – 2023 m. rugsėjo 1 d.
 - 7.2. Ugdymo proceso trukmė – 185 dienos.
 - 7.3. Ugdymo procesas skirstomas pusmečiais:
 - 7.3.1. pirmas pusmetis – 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. sausio 31 d.
 - 7.3.2. antras pusmetis – nuo 2024 m. vasario 1 d. iki 2024 m. birželio 21 d.
8. NVŠ programas lankantiems mokiniams rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) atostogos suteikiamos atsižvelgiant į 2023-2024 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendruosius ugdymo planus. Ugdymo proceso metu skiriamos atostogos:

Atostogos	Periodas
Rudens atostogos	2023 m. spalio 30 d. – 2023 m. lapkričio 3 d.
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2023 m. gruodžio 27 d. – 2024 m. sausio 5 d.
Žiemos atostogos	2024 m. vasario 19 d. – 2024 m. vasario 23 d.
Pavasario (Velykų) atostogos	2024 m. balandžio 2 d. – 2024 m. balandžio 5 d.

9. Mokinių atostogų metu organizuojami praktinius įgūdžius lavinantys trumpalaikiai edukaciniai renginiai visiems pageidaujantiems mokyklos mokiniams.
10. Mokiniai į mokyklą priimami vadovaujantis Panevėžio miesto savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo, formalųjį švietimą papildančio ugdymo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo ugdymo įstaigų organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Savivaldybės tarybos 2023 m. birželio 22 d. sprendimu Nr. 1-207.
11. Grupės komplektuojamos iki 2023 spalio 1 d. Esant poreikiui ir galimybėms, mokiniai bus priimami į mokyklą ir kitu mokslo metų laiku.
12. Mokiniai iš mokinių sąrašų išbraukiami Mokyklos direktoriaus įsakymu šiais atvejais:
 - 12.1. mokiniams baigus programą;
 - 12.2. mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) parašius ir pateikus prašymą dėl mokinių išbraukimo iš Mokyklos mokinių sąrašų;
 - 12.3. mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) pažeidus sutartyje numatytus įsipareigojimus;
 - 12.4. jei Mokykla nebegali vykdyti programos dėl objektyvių priežasčių.
13. Siekiant tinkamai organizuoti mokinių apskaitą, mokinių priėmimas ir išbraukimas iš sąrašų vykdomas vieną kartą per mėnesį - kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną.
14. Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujantys mokiniai registruojami Mokinių registre.
15. Vidutinis mokinių skaičius grupėje – 12.
16. Užsiėmimai pradedami ne anksčiau kaip 13 val., baigiami ne vėliau kaip 19 val.
17. Pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma mokykloje yra pamoka. Vienos pamokos trukmė – 45 min.
18. Grupių veikla vyksta pagal direktoriaus įsakymu patvirtintą užsiėmimų tvarkaraštį vieną arba du kartus per savaitę. Per dieną gali vykti 1 arba 2 pamokos. Jei tą pačią dieną vyksta 2 pamokos (bendra užsiėmimo trukmė 1.30 val.), atsižvelgiant į veiklos pobūdį, po 30-45 minučių, daromos ne trumpesnės kaip 10 minučių pertraukos.
19. Mokykla formuojamo ugdymo turinio dalį papildoma mokykloje ir už jos ribų vykdoma kultūrine, menine, pažintine, kūrybine, praktine, socialine, prevencine veikla, atitinkančia mokyklos tikslus ir mokinių mokymosi poreikius.
20. Saugaus elgesio instruktažai mokiniams vedami mokslo metų pradžioje (rugsėjo mėnesį), prasidėjus žiemos sezonui ir vykdant specifinę praktinę veiklą, kuriai vykstant galimi

specifiniai, neįprasti pavojai. Pravedus saugaus elgesio instruktažą, kiekvieną kartą elektroninio dienyno duomenų pagrindu išspausdinami lapai, kuriuose pasirašo mokiniai. Pasirašytinai mokiniai supažindinami ir su Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio gamtos mokykloje tvarkos aprašu (iš viso mokiniams vedami ne mažiau kaip 4 saugaus elgesio instruktažai per metus).

21. Siekiant didinti mokyklos prieinamumą skirtingo amžiaus vaikams, NVŠ programų užsiėmimai organizuojami ne tik Gamtos mokyklos edukacinėse erdvėse. Grupių veikla priartinama prie vaiko gyvenamosios vietos ir taip sudaromos galimybės saugiai ir aktyviai dalyvauti NVŠ programose, edukacinėse, pažintinėse, kultūrinėse veiklose. Grupės formuojamos miesto lopšeliuose-darželiuose, bendrojo ugdymo mokyklų ir kitose patalpose. Veiklų įvairovė sudaro galimybes vaikams ugdytis ne tik gamtamokslines, bet ir socialines bei asmenines kompetencijas, būti pripažintam, dalyvauti įvairiuose konkursuose, viktorinose, olimpiadose, konferencijose, akcijose, kūrybinių darbų parodose ir kt.

22. Ugdymas karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio, keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei, laikotarpiu (toliau – ypatingos aplinkybės) ar esant aplinkybėms mokykloje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu (vyksta remonto darbai mokykloje ir kt.), gali būti koreguojamas arba laikinai stabdomas, arba organizuojamas nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių ar aplinkybių mokykloje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, pobūdį ir apimtį.

23. Jei švietimo įstaigoje, kurioje vykdoma Gamtos mokyklos neformaliojo švietimo programa, paskelbiamas karantinas, ypatinga situacija ar izoliuojama Gamtos mokyklos neformaliojo švietimo programoje dalyvaujantys mokiniai, ugdymas organizuojamas pagal konkrečios mokyklos nustatytą ugdymo proceso organizavimo tvarką (pvz. programa vykdoma nuotoliniu būdu ar visai nevykdoma.).

24. Mokykloje taikoma elektroninio dienyno sistema „Mano dienynas“. Elektroninio dienyno naudojimo tvarka nustatyta Elektroninio dienyno tvarkymo nuostatuose, patvirtintuose mokyklos direktoriaus 2023 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. VĮ-81 „Dėl Panevėžio gamtos mokyklos elektroninio dienyno nuostatų patvirtinimo ir mokyklos direktoriaus 2019 m. kovo 27 d. įsakymo Nr. VĮ-30 pripažinimo netekusiu galios“ (https://www.gamtosmokykla.panevezys.lm.lt/images/2023/Tvarkos/PGM_dienyno_nuostatai_2023.pdf).

25. Ugdymo proceso eigoje naudojamas formuojamasis vertinimo būdas. Mokytojas nuolat stebi veiklos procesą ir žodžiu teikia konkrečią individualizuotą grįžtamąją informaciją apie asmeninius mokinių pasiekimus ir pažangą. Mokinių pasiekimai, naujos žinios bei įgytos kompetencijos gali būti paliudytos dalyvių refleksijose pokalbio metu, anketinėje apklausoje ar kitu mokytojo ir ugdytinių pasirinktu būdu.

26. Pasibaigus mokslo metams arba renginių metu mokiniai už asmeninius pasiekimus skatinami diplomais, padėkos raštais, prizais, motyvacinėmis dovanėlėmis. Mokiniais, baigusiems programą, vadovaujantis Panevėžio gamtos mokyklos mokinių kompetencijų vertinimo ir skatinimo tvarkos aprašu, patvirtintu mokyklos direktoriaus 2023 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. VĮ-58, įteikiamas mokyklos nustatytos formos programos baigimo pažymėjimas (https://www.gamtosmokykla.panevezys.lm.lt/images/2023/Tvarkos/Kompetenciju_aprasas_2023.pdf).

27. Mokinių tėvai gauna informaciją apie vaiko pažangą ir pasiekimus individualių pokalbių su mokytojais metu, per elektroninio dienyno sistemą „Mano dienynas“, el. paštu arba iš programos pabaigoje gautų mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo dokumentų.

28. NVŠ programų lankymas mokiniams yra nemokamas. Į edukacines programas atvykę mokiniai ir pavieniai lankytojai moka Savivaldybės tarybos nustatyto dydžio mokesťį.

IV SKYRIUS UGDYMO PLANO RENGIMAS

29. Ugdymo planas parengtas vadovaujantis Panevėžio gamtos mokyklos nuostatais, patvirtintais Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. 1-381, mokyklos 2023-2027 metų strateginiu planu, atsižvelgiant į veiklos kokybės įšivertinimo išvadas ir rekomendacijas, taip pat į atliktas mokytojų, vaikų ir tėvėlių apklausas dėl ugdymo tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, vaiko pažangos bei pasiekimų įšivertinimo.

30. Ugdymo planą rengė darbo grupė, sudaryta Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2023 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. VĮ-57 „Dėl darbo grupės 2023-2024 m. m ugdymo plano projektui parengti sudarymo“.

31. Ugdymo plano **tikslas** – per neformaliojo aplinkosauginio švietimo programų turinio įgyvendinimą ugdyti asmenines, socialines, komunikavimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, mokėjimo mokytis, dalykines kompetencijas, plėtojančias mokinio pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos galimybes ir padedančias jam sėkmingai veikti visuomenėje.

32. Uždaviniai:

32.1. ugdyti mokinių pažinimo, kūrybiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas ugdymo procesą orientuojant į gamtos pasaulio pažinimą bei įgytas žinias pritaikant praktinėje veikloje;

32.2. lavinti mokinių aplinkosauginius, ekologinius, tvarumo, kūrybiškumo, socialinius, emocinius ir sveikos gyvensenos įgūdžius, įtraukiant į aktyvų dalyvavimą organizuojamuose renginiuose, projektinėse veiklose;

33. Ugdymo plano projektas buvo pristatytas mokyklos bendruomenei mokytojų susirinkime 2023 m. birželio 22 d. (protokolas Nr. 2), jis suderintas su Mokyklos taryba 2023 m. birželio 28 d. posėdyje (protokolo Nr. 3). Panevėžio gamtos mokyklos ugdymo plano dėrmė su mokyklos ir miesto strateginiu planu atskleidžiama per numatytas veiklas, projektus, renginius, ugdymo turinio įgyvendinimą, socialinę partnerystę ir apima tokias miesto strategijos prioritėtines sritis kaip „Švietimo ir verslo bendrystė, plėtojanti ateities ekonomiką“, „Formaliojo ir neformalaus ugdymo dėrmės užtikrinimas“, „Neformaliojo vaikų švietimo programų plėtra, suteikiant prioritėtą STEAM krypties programoms“, „Sveikos, saugios emocinės ir fizinės aplinkos švietimo įstaigose užtikrinimas“, „Įtraukiojo ugdymo galimybių didinimas mokyklose“.

V SKYRIUS NVŠ PROGRAMŲ IR VEIKLŲ ĮGYVENDINIMAS

34. Neformaliojo vaikų švietimo programos įgyvendinamos neformaliojo švietimo dėrmėmis pagal Ugdymo plano nuostatas.

35. 2023-2024 mokslo metais mokykloje bus įgyvendinamos trys neformaliojo aplinkosauginio švietimo programos: „Žalias vaiko pasaulis“ (priešmokyklinio amžiaus vaikams), „Žalia gamtos žinia“ (1-4 klasių mokiniams) ir „Atradimų žalias kelias“ (5-8 klasių mokiniams), kurios parengtos vadovaujantis Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-4. Programas rengė mokyklos direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė, jos aptartos mokytojų susirinkimo metu 2022 m. birželio 16 d. (protokolo Nr. 2). NVŠ programos patvirtintos mokyklos direktoriaus 2022 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-94 „Dėl neformaliojo aplinkosauginio švietimo programų patvirtinimo“ (<https://www.gamtosmokykla.panevezys.lm.lt/index.php/veikla/nvs-programos>), užregistruotos Neformaliojo švietimo programų registre.

36. 2023-2024 mokslo metais įgyvendinamų ugdymo programų aprašymai:

Eil. Nr.	Programos kryptis, veiklos pobūdis	Ugdymo programos pavadinimas, NŠPR kodas, aprašymas	Planuojamų grupių skaičius	Trukmė (valandų skaičius per savaitę)
1.	Gamta, ekologija	<p>„Atradimų žalias kelias“ Programos kodas NŠPR – 120800360 Programa orientuota į 5-8 klasių mokinius, apimtis – 37 savaitės, 74 pedagoginės val. per metus. Skirta plėsti mokinių ekologijos ir aplinkos pažinimo žinias, praktinių gebėjimų lauką, formuoti atsakingą, gamtą tausojančią elgesį. Sudaromos sąlygos mokinių saviraiškai per pasirinktos integruotos srities veiklų įgyvendinimą. Ugdomos pažinimo, kūrybiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos. Artimosios aplinkos floros ir faunos pažinimui skiriamos 24 val.; laisvai mokytojo ir vaikų pasirenkamai veiklai, susijusiai su vienu iš integruojamų dalykų, kai įgyvendinami specifiniai praktiniai darbai ar projektinė veikla pagal pasirinktos srities paskirtį, siejant su neformaliojo aplinkosauginio švietimo programos turiniu - 32 val.; praktinėms veikloms, skatinančioms aktyviai veikti, skiriama 10 val. ir 8 val. analizuojama ir mokomasi saugios elgsenos buityje, kelyje, ugdymo įstaigoje, gamtoje ir kt.</p>	5	2
2.	Gamta, ekologija	<p>„Žalia gamtos žinia“ Programos kodas NŠPR – 120800361 Programa orientuota į 1-4 klasių mokinius, apimtis – 37 savaitės, 74 pedagoginės val. per metus. Skirta ugdyti mokinio aplinkosauginius gebėjimus puoselėjant pozityvų emocinį santykį su supančia gamta, akcentuojant artimiausios aplinkos pažinimą per pojūčius, praktinę veiklą bei saviraišką. Ugdomos pažinimo, kūrybiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos. Aplinkosaugos ir žmogaus atsakomybių analizei skiriama 16 val., artimosios aplinkos augalų įvairovei ir pažinimui – 24 val., gyvūnų gerovės ir žmogaus atsakomybės temai – 20 val. ir 14 val. skiriama saugumo temai – instruktažai, prevenciniai renginiai, išlikimo pamokos gamtoje ir kt.</p>	12	2
3.	Gamta, ekologija	<p>„Žalias vaiko pasaulis“ Programos kodas NŠPR – 120800362 Programa orientuota į priešmokyklinio amžiaus vaikus, apimtis – 37 savaitės, 74 pedagoginės val. per metus. Skirta ugdyti vaiko pasaulio pažinimo kompetencijas per artimiausios gamtinės aplinkos tyrinėjimą ir pažinimą, suteikti vaikams pirmąsias</p>	7	2

		elementarias aplinkosaugines žinias ir skatinti jas pritaikyti praktinėje veikloje. Susipažinimui su vandens, šviesos, oro, vėjo, dirvožemio savybėmis skiriama 18 val., dar 18 val. skirtos susipažinti su augalais ir gyvūnais, sveiko, ekologiško gyvenimo būdo populiarinimui skiriama 14 val., vaikų įtraukimui į aktyvią veiklą – 20 val. ir 4 val.-saugaus elgesio instruktažams.		
		Iš viso	24	

37. Bendrieji reikalavimai ugdymo turinio metinių valandų paskirstymui:

37.1. ne mažiau 40 proc. NVŠ programų užsiėmimų ir veiklų turi būti organizuojama lauke;

37.2. ne mažiau kaip 4 NVŠ programų užsiėmimai per metus privalo atitikti mokyklos direktoriaus patvirtintus STEAM kriterijus; mokytojo pasirinktas ugdymo organizavimo modelis gali apimti projekcinę ilgalaikę veiklą arba atskirus užsiėmimus, turinčius STEAM elementų;

37.3. ne mažiau kaip 2 kartus per pusmetį NVŠ programų užsiėmimai, veiklos turi būti organizuojamos Panevėžio gamtos mokyklos edukacinėse aplinkose.

38. Mokytojai, vadovaudamiesi pasirinktos Bendrosios neformaliojo ekologinio švietimo programos nuostatomis, rengia metinės veiklos ilgalaikius planus, kuriuos iki 2023 m. rugsėjo 15 dienos pateikia suderinimui direktoriaus pavaduotojui ugdymui.

39. Mokyklos direktoriaus įsakymu darbai su grupe skiriamos 2 kontaktinės valandos vienai grupei per savaitę.

40. Grupių veikla vyksta tvarkaraštyje nurodytu laiku, numatytoje vietoje, pagal tarifikuotas kontaktines valandas. Kitas darbo laikas (nekontaktinės valandos - 1 val. 35 min.) mokytojams leidžiamas dirbti pasirinktoje vietoje. Šiuo darbo laiku už darbo saugą ir sveikatą yra atsakingas pats mokytojas.

41. Neformaliojo švietimo veiklų pasiūla mokyklos NVŠ programas lankantiems mokiniams:

41.1. dalyvavimas projektų veiklose - aplinkosauginio švietimo projektas „Aplinkai draugiškas panevėžietis“, neigiamų socialinių veiksnių projektas „Aš ir tu - mes visi kartu“, vykdomi visus metus gavus finansavimą numatytoms veikloms;

41.2. dalyvavimas renginiuose, akcijose, praktinėse veiklose: ekologinė akcija „Rudens kraitelė“, Gyvūnų dienos ir Tarptautinės klimato kaitos dienos paminėjimas, kūrybinės dirbtuvėlės, elektronikos ir baterijų atliekų surinkimo akcijos, rudens ir pavasario aplinkos tvarkymo talkos, Pasaulinės Žemės dienos paminėjimo renginiai, mokinių kūrybinių darbų parodėlės ir kt.;

41.3. dalyvavimas Tarptautinėje aplinkosauginio ugdymo programoje GLOBE - mokiniai telkiami tyrinėti aplinką, stebėti gamtą; atliekami debesų ir medžių lapų stebėjimai, rengiami pranešimai, kurie vėliau pristatomi šalies ir miesto konferencijose;

41.4. Tarptautinės aplinkosauginių mokyklų programos įgyvendinimas (pagal atskirą planą);

41.5. dalyvavimas metodininkų vedamuose užsiėmimuose grupių mokiniams „Į pagalbą gamtos sekliams“ – praktinės 1 akad. val. trukmės veiklos, skirtos užsiėmimams gamtinėje aplinkoje, kūrybos sodams, STEAM veiklų populiarinimui. Veiklos vykdomos Gamtos mokykloje pagal iš anksto suderintą grafiką ir temas;

41.6. tiriamosios veiklos gamtos pažinimui „Stebėk, pažink, fiksiuk“ vykdymas – savarankiškai mokinių atliekami gamtos stebėjimai pagal parengtas metodines rekomendacijas. Konkrečios tiriamosios veiklos nustatomos atsižvelgiant į mokinių amžių ir poreikius, gamtos sąlygas.

42. Kiti renginiai, kuriuose gali dalyvauti Gamtos mokyklos NVŠ programas lankantys mokiniai, vyksta pagal kiekvienais metais rengiamą mokyklos metų veiklos planą.

43. Ugdymo procesas gali būti organizuojamas ne tik tvarkaraštyje būreliui nurodytoje darbo vietoje, bet ir kitoje mokytojo pasirinktoje vietoje. Veiklų vykdymą už ugdymo įstaigos ribų reglamentuoja Panevėžio gamtos mokyklos vaikų turizmo renginių organizavimo aprašas, patvirtintas mokyklos direktoriaus 2022 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. VĮ-178

(https://www.gamtosmokykla.panevezys.lm.lt/images/2023/Tvarkos/Turizmo_renginiu_aprasas_PG_M.pdf).

44. Įgyvendinant NVŠ programas ir neformaliojo švietimo veiklas ugdomos šios mokinių kompetencijos:

44.1. *pažinimo kompetencija* – ugdomas gebėjimas aiškinti gamtos pasaulį naudojantis taikomomis žiniomis, išsikelti realius mokymosi tikslus, pasirinkti mokymosi strategijas ir priemones, įsivertinti mokymosi pažangą, tobulinant dalykines žinias bei gebėjimus, būti atkakliam ir turėti teigiamą požiūrį į mokymąsi, plėsti akiratį, klausti ir ieškoti atsakymų, daryti išvadas;

44.2. *kūrybiškumo kompetencija* – ugdomas gebėjimas tyrinėti, stebėti, mąstyti kūrybingai, drąsiai kelti idėjas, inicijuoti idėjų įgyvendinimą, įtraukti kitus, aktyviai ir kūrybingai veikti, pagrįstai rizikuoti, mokytis iš nesėkmių, vertinti asmeniškai ir kitiems reikšmingas kūrybines idėjas, gebėti spręsti problemas;

44.3. *socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija* – ugdomas gebėjimas gerbti kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus, pozityviai bendrauti, būti atsakingu, valdyti konfliktus, padėti kitiems ir priimti pagalbą, dalyvauti bendruomenės ir visuomenės gyvenime, pažinti save ir save gerbti, įvertinti savo jėgas ir priimti iššūkius, kryptingai siekti tikslų, atsispirti neigiamai įtakai, laikytis duoto žodžio, valdyti emocijas ir jausmus ir kt.

45. Kompetencijų (įsi)vertinimą reglamentuoja Panevėžio gamtos mokyklos mokinių kompetencijų vertinimo ir skatinimo tvarkos aprašas, patvirtintas mokyklos direktoriaus 2023 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. VI-58 (https://www.gamtosmokykla.panevezys.lm.lt/images/2023/Tvarkos/Kompetenciju_aprasas_2023.pdf). Ugdymo proceso eigoje naudojamas formuojamasis vertinimo būdas. Mokinių pasiekimai, naujos žinios bei įgytos kompetencijos gali būti paliudytos dalyvių refleksijose pokalbio metu, anketinėje apklausoje, pristatant atliktus stebėjimus, projektines veiklas, kūrybinius darbus ir kt. Kiekvienam mokiniui sudaromos galimybės būti pripažintam, dalyvauti įvairiuose konkursuose, viktorinose, olimpiadose, konferencijose, akcijose, kūrybinių darbų parodose ir kt. Tokiu būdu (įsi)vertinimas vyksta kaip nuolatinis procesas. Ugdomos kompetencijos turi tiesioginės įtakos vaiko asmeniniam, visuomeniniam gyvenimui, emociniam intelektui, pilietiškumo formavimuisi, gyvenimo įgūdžiams.

46. Siekiant užtikrinti švietimo kokybę, Panevėžio gamtos mokykloje vykdoma švietimo rodiklių stebėseną pagal Panevėžio gamtos mokyklos švietimo kokybės užtikrinimo tvarkos aprašą, patvirtintą mokyklos direktoriaus 2022 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. VI-73 (https://www.gamtosmokykla.panevezys.lm.lt/images/2022/Dokai/20220816/Svietimo_stebesena_PG_M_2022.pdf), ir veiklos kokybės įsivertinimas pagal Panevėžio gamtos mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą mokyklos direktoriaus 2019 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. VI-96

(https://www.gamtosmokykla.panevezys.lm.lt/images/2022/Dokai/20220816/Gamtos_mokyklos_veiklos_ivertinimo_apraas_1.pdf).

SUDERINTA

Panevėžio gamtos mokyklos tarybos
2023-06-28 protokolu Nr. 3

PRITARTA

Panevėžio miesto savivaldybės administracijos
Švietimo skyriaus vedėjo 2023-09-01 įsakymu Nr. VI-168